Dosarul nr. 2-22356/2021
12-2886-16052017

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

Dispozitivul hotărârii a fost emis la 11 decembrie 2024
Cererea de apel a fost depusă la 12 decembrie 2024
Hotărârea motivată a fost întocmită la 04 februarie 2025

11 decembrie 2024 **mun. Chișinău**

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), Complet specializat în materie civilă
Instanța de judecată având în componență:
Președintele ședinței, judecătorul Dan Sîrbu
Grefier Ruslan Zgîrcibaba

cu participarea reprezentantului reclamantului Sergiu Mîțu, avocatul Dumitru Pavel, împuternicit în baza mandatului seria MA nr. 0951264 din 27 iunie 2017, în lipsa pârâților Serghei Mîțu și Ștefan Tatiana, și a reprezentanților lor, citați în mod legal, în lipsa intervenienților accesorii Bivol Domnica, Donea Daniel, Mangu Camelia și notarii publici Macar Veronica și Murzac Olga, citați în mod legal

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintă de Sergiu Mîțu către Serghei Mîțu și Ștefan Tatiana, intervenienți accesorii Bivol Domnica, Donea Daniel, Mangu Camelia și notarii publici Macar Veronica și Murzac Olga cu privire la constatarea nulității actelor juridice

CONSTATĂ:

Poziția și solicitările reclamantului.

La 16 mai 2017, Sergiu Mîțu a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Ștefan și a lui Serghei Mîțu, intervenienți accesorii notarul public Veronica Macar și notarul public Olga Murzac cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că la 30 noiembrie 2016, în condiții suspecte și fără ca să fi fost informat despre înrăutățirea stării de sănătate, a decedat tatăl său, Mițu Nicanor.

Odată cu depunerea cererii de acceptare a moștenirii şi de acumulare a actelor necesare documentării dosarului de succesiune, reclamantul a constatat că până la deces, tatăl său a semnat următoarele acte translative de proprietate:

21 iulie 2010, testament, autentificat de notarul Macar Veronica, conform căruia toate bunurile ce-i aparțin la momentul decesului i se transmit pârâtei Ştefan Tatiana;

20 martie 2014, testament, autentificat de notarul public Murzac Olga, conform căruia din toate bunurile ce-i aparțin la momentul decesului i se transmite lui Mîțu Serghei, apartamentul nr. 7 str. N. Zelinski 44, nr. cadastral 0100105.122.01.007.

25 iulie 2014, contract de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, autentificat de notarul public Murzac Olga, având-o ca beneficiar pe pârâta Ştefan Tatiana, prin care i-a transmis în proprietate acesteia 1/2 cotă-parte ideală din terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,0774 ha, nr. cadastral 5301204.403; casa de locuit cu suprafața totală de 133,2 m.p., nr. cadastral 5301204.403.01; construcție accesorie cu suprafața de 24,7 m.p., nr. cadastral 5301204.403.02, construcție accesorie cu suprafața de 20,1 m.p., nr. cadastral 5301204.403.03, toate amplasate în or. Hînceşti, str. P. Zadnipru 6;

7 noiembrie 2014, testament, autentificat de notarul public Murzac Olga, conform căruia toate bunurile ce-i aparțin la momentul decesului i se transmit pârâtei Ştefan Tatiana.

Reclamantul consideră că aceste acte sunt lovite de nulitate absolută, or, lipsea capacitatea de exercițiu al tatălui său la semnarea actelor.

Reclamantul menționează că tatăl său avea o vârstă înaintată (născut în 1934), iar în ultima perioadă de timp el suportase mai multe intervenții chirurgicale pe creier, suferind de o boală corebrovasculară, accident vascular cerebral de tip ischemic, diabet zaharat, etc., fiind invalid de gradul 2.

Reclamantul afirmă că aceste maladii l-au afectat mult pe tatăl său, care dădea semne de incapacitate de a-şi dirija acțiunile, el nu mai recunoştea rudele apropiate, inclusiv pe reclamant, nu mai putea administra bunurile sale, înstrăinându-le la prețuri derizorii cât și încredințându-le unor persoane absolut necunoscute.

Reclamantul precizează că având bănuiala că maladiile suportate de tatăl său i-au afectat acestuia discernământul şi el nu mai putea conştientiza sau dirija acțiunile sale şi întrevăzând existența elementelor lipsei capacității de exercițiu, încă la 8 aprilie 2014 a depus la Judecătoria Hînceşti o acțiune, prin care am solicitat declararea incapacității lui Nicanor Mîțu.

Cu regret, asupra acestei cereri instanța nu s-a pronunțat, procesul fiind nejustificat tărăgănat, iar ulterior încetat în legătură cu decesul lui Mîțu Nicanor, însă reclamantul conchide că actele administrate în cauza dată urmează să constituie temei pentru instanța de judecată în prezenta cauză ca să constate lipsa capacității de exercițiu, prin numirea unei expertize specializate.

Prin urmare, reclamantul indică că testamentele din 21 iulie 2010, din 20 martie 2014, din 7 noiembrie 2014, dar şi contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014 urmează să fie recunoscute nule de instanța de judecată ca fiind emanate şi semnate de o persoană fără capacitate de exercițiu - Mîțu Nicanor.

De asemenea, reclamantul a mai constatat că contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014 mai este lovit de nulitate absolută ca fiind fictiv, or, potrivit prevederilor contractului dat, pârâta Ştefan Tatiana s-a obligat să-l

întreține pe Mîțu Nicanor cu toate cele necesare: hrană, medicamente, îmbrăcăminte, etc., ceea ce presupune că Mîțu Nicanor nu trebuia să ducă lipsă de nimic. Contrar acestui fapt, reclamantul atrage atenția instanței de judecată că Mîțu Nicanor a inițiat un proces de judecată la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, prin care solicita instanței de judecată încasarea de la Mîțu Sergiu a pensiei de întreținere, invocând lipsa veniturilor și posibilităților de a se întreținere.

Acest litigiu a fost inițial suspendat, în legătură cu pornirea procesului privind lipsa capacității de exercițiu a tatălui său, iar recent a fost încetat în legătură cu decesul lui Mîțu Nicanor. Reclamantul consideră că acest fapt confirmă că Mîțu Nicanor nu beneficia de întreținerea scontată în baza contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014, împrejurări în care atestă că aceste raporturi au fost fictive.

Prin urmare, reclamantul conchide că contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014 urmează să fie recunoscut nul de instanța de judecată şi ca fiind fictiv.

Reclamantul a mai precizat că afecțiunile grave suportate de tatăl său făceau dificilă deplasarea lui, comunicarea dar şi mai ales scrierea. El nu era în stare să semneze acte, deoarece, practic era paralizat. Astfel, la semnarea testamentului din 21 iulie 2010 tatăl său nu a avut posibilitatea să semneze actul dat, motive pentru care în locul lui a semnat Donea Camelia, în prezența martorilor Bivol Domnica şi Donea Daniel.

Astfel, reclamantul solicită constatarea nulității următoarelor acte:

- testamentul lui Mîțu Nicanor din 21 iulie 2010 autentificat de notarul Macar Veronica;
- testamentul lui Mîțu Nicanor din 20 martie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga;
- contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014, autentificat de notarul public Murzac Olga;
- testamentul lui Mîțu Nicanor din 7 noiembrie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Sergiu Mîțu, avocatul Dumitru Pavel a pledat pentru admiterea cererii de chemare în judecată.

În ședința de judecată, pârâții Serghei Mîțu și Ștefan Tatiana nu s-au prezentat, procedura de citare fiind legal îndeplinită.

În ședința de judecată, intervenienții accesorii Bivol Domnica, Donea Daniel, Mangu Camelia și notarii publici Macar Veronica și Murzac Olga nu s-au prezentat, procedura de citare fiind legal îndeplinită.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților la proces asupra acțiunii formulate, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, instanța de judecată conchide că

cererea de chemare în judecată înaintată reclamantul Sergiu Mîțu este neîntemeiată, fapt pentru care urmează a fi respinsă, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziţiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Astfel, potrivit materialelor cauzei instanța de judecată a stabilit că prin testamentul nr. 9913 din 21 iulie 2010, autentificat de notarul public Macar Veronica, Mîțu Nicanor fiind în deplinătatea facultăților mintale și conștient de însemnătatea acestui act, a declarat că prin acest testament face următoarea dispoziție: tot patrimoniul succesoral, care în ziua decesului său îi va aparține, unde nu s-ar afla și din ce n-ar fi alcătuit îl testează către Ștefan Tatiana (f.d. 19, Vol. I).

Ulterior, la 20 martie 2014 notarul public Murzac Olga a autentificat testamentul cu nr. 2673, potrivit căruia Mîțu Nicanor, fiind în deplinătatea minții și memoriei sale, conștient de însemnătatea acestui act și nesilit de nimeni a făcut următoarea dispoziție: din toată averea sa care la data decesului îi va aparține – apartamentul nr. 7, situat în mun. Chișinău, str. N. Zelinski 44 cu numărul cadastral 0100105.122.01.007 îl testează nepotului său Mîțu Serghei (f.d. 17, Vol. I).

Totodată, instanța de judecată a stabilit că la 25 iulie 2014 între Mîțu Nicanor, în calitate de beneficiar al întreținerii și Ștefan Tatiana, în calitate de dobânditor au încheiat contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață nr. 7037 (f.d. 20, Vol. I).

Potrivit contractului Mîțu Nicanor transmite în proprietatea Tatianei Ștefan 1/2 cotă-parte ideală din: terenul pentru construcții cu suprafața de 0.0774 ha, cu nr. cadastral 5301204.403; casa de locuit individuală cu suprafața totală de 133.2 m.p., cu nr. cadastral 5301204.403.01; construcție accesorie, cu suprafața totală de 24.7 m.p., cu nr. cadastral 530104.403.02; construcție accesorie, cu suprafața totală de 20.1 m.p., nr. cadastral 5301204.403.03 situate în or. Hîncești, str. Petru Zadnipru 6, iar Tatiana Ștefan în schimbul imobilului transmis în proprietate s-a obligat să-i asigure întreținere în natură lui Mîțu Nicanor.

Suplimentar, instanța de judecată a stabilit că potrivit testamentului din 7 noiembrie 2014, autentificat de notarul public Murzac Olga, Mîțu Nicanor fiind în deplinătatea minții și memoriei, conștient de însemnătatea actului a făcu următoarea dispoziție: toată averea sa care la data decesului îi va aparține, unde s-ar afla aceasta și din ce ar fi alcătuită o testează Tatianei Ștefan (f.d. 18, Vol. I).

Potrivit certificatului de deces nr. DC-IV 1486434 Mîțu Nicanor a decedat la 30 noiembrie 2016 (f.d. 9, Vol. I).

Reclamantul a pledat în fața instanței pentru admiterea acțiunii, solicitând constatarea nulității următoarelor acte: testamentului lui Mîțu Nicanor din 21 iulie 2010 autentificat de notarul Macar Veronica; testamentului lui Mîțu Nicanor din 20 martie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga; contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014, autentificat de notarul public Murzac Olga; testamentul lui Mîțu Nicanor din 7 noiembrie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga.

Având în vedere aceste argumente ale reclamantului, instanței de judecată îi revine obligația de a stabili dacă, la încheierea testamentului din 21 iulie 2010 autentificat de notarul Macar Veronica; testamentului din 20 martie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga; contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014, autentificat de notarul public Murzac Olga; testamentul din 7 noiembrie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga au fost respectate condițiile de validitate ale acestuia, inclusiv, obligația de a stabili dacă temeiurile de nulitate invocate de reclamant sunt incidente speței.

Se atestă, că la 15 noiembrie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 133 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, Lege prin care, au fost operate mai multe modificări la Codul Civil.

Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, a intrat în vigoare la 1 martie 2019, dată la care Codul Civil a fost republicat.

Corespunzător, instanța conchide că valabilitatea actelor juridice urmează a fi verificată prin prisma temeiurilor de nulitate stabilite de legea materială în vigoare la data încheierii actelor.

Potrivit art. 216 Cod civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanţa de judecată sau prin acordul părţilor (nulitate relativă).

În conformitate cu art. 217 Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţi a actului lovit de nulitate. Acţiunea în constatare a nulităţii absolute este imprescriptibilă.

Art. 219 Cod civil prevede că actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conţinutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilităţii de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestaţiei. Partea şi terţii de bună-credinţă au dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul.

Conform art. 222 Cod civil, actul juridic încheiat de o persoană fără capacitate de exerciţiu este nul. Persoana cu capacitate de exerciţiu deplină este obligată să repare

prejudiciul cauzat celeilalte părţi prin încheierea actului juridic nul dacă se demonstrează că a ştiut sau trebuia să ştie că cealaltă parte nu are capacitate de exerciţiu.

Potrivit art. 19 Cod civil, capacitate de exerciţiu este aptitudinea persoanei de a dobîndi prin fapta proprie şi de a exercita drepturi civile, de a-şi asuma personal obligaţii civile şi de a le executa.

Astfel, prevederile art. 222 Cod civil se aplică persoanelor care nu au aptitudinea de a dobândi prin fapta proprie şi de a exercita drepturi civile, de a-şi asuma personal obligații civile şi de a le executa.

Sub acest aspect, instanța subliniază că potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202035A0134 din 25 mai 2020, s-a stabilit că pe parcursul vieții sale Mîțu Nicanor nu a suferit de maladie psihică cronică endogenă, însă din 2009 și până la sfârșitul vieții, inclusiv în perioada întocmirii actelor patrimoniale în litigiu (iulie 2010 – noiembrie 2014), suferea de „Tulburare organică cu modificări pronunțate de personalitate”, astfel prezenta tulburări severe de personalitate, cauzate de concursul de boli somatice și ictus cerebral pe fondal de atrofie cerebrală (iulie 2009), care i-au afectat discernământul, lipsindu-l de capacitatea de a înțelege conținutul și caracterul acțiunilor sale, de a dirija deliberat cu ele și de a prevedea consecințele lor. Luând în considerație că HTA a fost consemnată în anul 2003, Diabetul zaharat tip II în 2004, constată că în perioada 2006-2016 concursul de boli de care a suferit Mîțu Nicanor i-a afectat în mod inevitabil troficitatea (alimentarea) vaselor sangvine, cu afectarea preponderentă a vaselor cerebrale. Cet. Mîțu Nicanor suferea de tulburări psihice sub formă de „Tulburare organică cu modificări pronunțate de personalitate”, deci conform stării psihice la momentul întocmirii actelor testamentare și a celui de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, sus-numitul era lipsit de abilitatea de a realiza acțiunile sale și era lipsit de capacitatea de a le controla.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202035A0134 din 25 mai 2020, cet. Mîțu Nicanor suferea de tulburare organică cu modificări pronunțate de personalitate, începând din 2009, după ce a suportat ictus cerebral ischemic din iulie 2009. Conform stării psihice sus-numitul în perioada întocmirii actelor patrimoniale în litigiu (iulie 2010-noiembrie 2014) era privat de capacitatea de a fi conștient de acțiunile sale și nu era capabil de a le controla. Cet. Mîțu Nicanor pe fondalul concursului de boli somatice cardiovasculare, endocrine, neurologice preexistente (Hipertensiune Arterială de gr. III (din anul 2003), Diabet zaharat tip II decompensat (din 2004), Boală cerebro-vasculară cronică), în iulie 2009 a suportat accident vascular-cerebral de tip ischemic cu un complex de simptoame neuro-psihice, manifestate prin hemipareză pe dreapta și afazie motorie, cu obiectivizarea substratului organic cerebral lezat prin tomografia computerizată din 31 iulie 2009 concluzia: „Angiopatie aterosclerotică. Sindrom cefalo-atrofic moderat”, în rezultatul cărora s-au dezvoltat tulburări severe de personalitate sub formă de dereglări de comportament, tulburări de memorie, de vorbire, labilitate emoțional-volitivă, dereglări de somn, dereglări de locomoție, cu deteriorarea comportamentului habitual, cu pierderea capacității de prognozare şi autocontrol. Ulterior, concomitent cu înaintarea în vârstă şi progresarea maladiilor enumerate,

tulburările de personalitate, de comportament și de memorie au progresat evident, cu o evoluție nefavorabilă şi progredientă spre modificarea pronunțată a personalității, astfel Mîțu Nicanor a suferit: „Tulburare organică cu modificări pronunțate de personalitate”. Deci, în perioada întocmirii actelor testamentare şi a celui de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață (21 iulie 2010, 20 martie 2014, 25 iulie 2014, 7 noiembrie 2014) Mîțu Nicanor prezenta tulburări severe de personalitate, cauzate de concursul de boli somatice şi ictus cerebral pe fondal de atrofie cerebrală (iulie 2009), care i-au afectat discernământul, lipsindu-l de capacitatea de a înțelege conținutul şi caracterul acțiunilor sale, de a dirija deliberat cu ele și de a prevedea consecințele lor. Starea respectivă a afectat capacitatea semnatarului Mîțu Nicanor de a percepe mediul înconjurător, de a-şi adapta comportamentul la mediul obiectiv, în special la circumstanțele obiective care reies din materialele cauzei. Deci, conform stării psihice Mîțu Nicanor în perioada iulie 2010-noiembrie 2014 a acționat fără discernământ, examinatul era lipsit de capacitatea de conștientizare și în special, de dirijare adecvată a acțiunilor sale, nu avea capacitatea de deliberare și prevedere a urmării acțiunilor sale, inclusiv prin intermediul actului de moștenire (f.d. 1-10, Vol. II).

Sub acest aspect, instanța subliniază că la baza întocmirii raportului de expertiză judiciară nr. 202035A0134 din 25 mai 2020 a stat fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 3089, eliberată de către Ministerul Apărării, Spitalul Clinic Militar Central or. Chișinău pe 9 file pe numele lui Mîțu Nicanor, fișa medicală a bolnavului de ambulator eliberată de către IMSP Hîncești, dosarul personal întocmit pe numele lui Mîțu Nicanor de către Consiliul Republican de expertiză a Medicală a vitalității.

Astfel, expertiza judiciară este o activitate ştiinţifico-practică şi constă în efectuarea de către expert, în scopul aflării adevărului, a unor cercetări privind obiectele materiale, organismul uman, fenomenele şi procesele ce ar putea conţine informaţii importante despre circumstanţele cauzelor examinate de organele de urmărire penală şi de instanţa judecătorească.

Respectiv, cu referire la raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0134 din 25 mai 2020, instanța de judecată a stabilit că acesta a fost efectuat *post mortem* în privința lui Mîțu Nicanor și în baza documentelor medicale.

Aşadar, instanța de judecată reiterează că expertiza *post mortem* presupune o limitare semnificativă în ceea ce privește evaluarea directă a stării psihice a unei persoane. În cazul în care expertiza nu se poate baza pe observațiile directe ale persoanei, ci doar pe actele medicale anterioare, există riscul ca diagnosticul stabilit să fie incomplet sau inexact. În plus, la caz expertul nu a avut posibilitatea să observe evoluția comportamentală a persoanei în contextul în care aceasta ar fi putut suferi modificări psihice sau comportamentale specifice.

Suplimentar, expertiza fiind întocmită *post mortem* face imposibilă efectuarea unui *interviu direct* sau a unei *observații clinice* din partea expertului, aspecte esențiale pentru evaluarea corectă a unei *tulburări de personalitate*.

Totodată, actele medicale pot reflecta doar o *fotografie parțială* a stării de sănătate a persoanei la momentul respectiv și nu pot oferi o imagine completă a evoluției

tulburărilor mentale ale persoanei. Este posibil ca actele medicale să fi fost realizate în momente diferite, fără o evaluare completă a contextului personal al pacientului.

Expertul judiciar care întocmește raportul *post mortem* nu poate lua în considerare o serie de factori externi care ar fi putut influența comportamentul sau starea psihică a persoanei în perioada în care aceasta încă era în viață. Acești factori pot avea un impact semnificativ asupra stării psihice și nu pot fi evaluați post mortem din cauza absenței unei observații directe.

O evaluare corectă a tulburărilor de personalitate și a capacității de discernământ ar fi presupus o examinare directă a persoanei la momentul respectiv. Examinarea *post mortem* nu poate stabili cu exactitate capacitatea de discernământ a persoanei la momentul respectiv, ci doar o interpretare bazată pe date secundare (acte medicale).

Astfel, instanța de judecată conchide că raportul *post mortem* a fost întocmit fără o examinare directă a persoanei și se bazează exclusiv pe actele medicale anterioare.

Analizând lucrările dosarului, așa cum au fost descrise anterior, în coraport cu normele legale citate mai sus, instanța de judecată constată că pretenția reclamantului, privind constatarea nulității următoarelor acte: testamentului lui Mîțu Nicanor din 21 iulie 2010 autentificat de notarul Macar Veronica; testamentului lui Mîțu Nicanor din 20 martie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga; contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014, autentificat de notarul public Murzac Olga; testamentul lui Mîțu Nicanor din 7 noiembrie 2014 autentificat de notarul public Murzac Olga, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Instanța reține, că într-adevăr potrivit materialelor cauzei se regăsește raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0134 din 25 mai 2020, însă așa cum s-a stabilit anterior raportul de expertiză a fost întocmit fără o examinare directă a persoanei și se bazează exclusiv pe actele medicale anterioare.

În aceeași ordine de idei, instanța de judecată a stabilit că actele juridice constatarea nulității a cărora o solicită reclamantul au fost autentificare de următorii notari:

- testamentul din 21 iulie 2010, fiind autentificat de notarul public Macar Veronica;
- testamentul din 20 martie 2014 fiind autentificat de notarul public Murzac Olga;
- contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 25 iulie 2014, fiind autentificat de notarul public Murzac Olga; și
- testamentul din 7 noiembrie 2014, fiind autentificat de notarul public Murzac Olga.

Pentru ca un contract să fie considerat valabil necesită ca acesta să întrunească cumulativ următoarele condiții: să fie încheiat în formă scrisă, să existe acordul părților pentru încheierea contractului respectiv, părțile contractante să fie împuternicite în acest sens, obiectul contractului să fie licit și să fie inclus în circuitul civil.

Pentru a aprecia asupra valabilității contractelor este necesar de stabilit respectarea condițiilor de valabilitate de fond și de formă la data încheierii.

În materia de drept civil, prin condițiile de valabilitate a contractului se înțeleg toate cerințele stabilite de lege sau de părți pentru valabilitatea actului juridic civil. În cazul când nu sunt întrunite aceste condiții, actul nu poate exista sau dacă există nu este valabil.

Condițiile esențiale pentru valabilitatea oricărui act juridic civil se împart în condiții de fond și de formă. Cerințele cu privire la consimțământ, capacitate, obiect și cauză reprezintă condiții de fond, iar cele de fond se referă la modalitatea de exteriorizare a manifestării de voință, cum este cerința autentificării, sunt condiții de formă.

Nerespectarea condițiilor de valabilitate a unui contract / act juridic, atrage după sine nulitatea contractului.

Instanța reiterează, că nulitatea este sancțiunea de drept civil prin care actul juridic ce nu îndeplinește condițiile de validitate cerute de lege, este lipsit de efectele ce contravin legii, ordinii publice sau bunelor moravuri.

Analizând lucrările dosarului, așa cum au fost descrise anterior, în coraport cu normele legale citate mai sus, instanța de judecată va respinge cerința reclamantului Sergiu Mîțu cu privire la constatarea nulității actelor juridice, or, instanța de judecată a stabilit că actele juridice a căror constatare a nulității se solicită au fost autentificate de notarii publici Macar Veronica și Murzac Olga, astfel încât Mîțu Nicanor fiind prezent în fața notarilor a declarat că conștientizează acțiunile sale, şi dorește încheierea actelor juridice în vederea producerii efectelor juridice. Reieșind din cele expuse, instanța conchide că argumentele expuse în cererea de chemare în judecată referitor la faptul că actele juridice încheiate sunt nule, urmează a fi respinse de către instanța de judecată ca fiind neîntemeiate şi care nu şi-au găsit confirmarea în probatoriul administrat la prezenta cauză.

În susținerea argumentului juridic, instanța de judecată a stabilit că un notar are mai multe atribuții esențiale atunci când intervine în încheierea unui contract, iar acestea includ: autentificarea contractului unde notarul verifică și confirmă identitatea părților implicate în contract, asigurându-se că sunt prezentate documentele corespunzătoare și că nu există vreo eroare în legătură cu datele lor și verificarea conținutului unde notarul analizează contractul pentru a se asigura că respectă legea și nu conține clauze abuzive sau ilegale. De asemenea, se asigură că părțile înțeleg perfect termenii și condițiile contractului.

Astfel, la autentificarea unui act juridic notarul se asigură că părțile sunt capabile să își exercite drepturile legale și să își asume responsabilitățile legale care derivă din semnarea unui contract. Dacă notarul are îndoieli cu privire la capacitatea unei persoane de a încheia un contract, acesta poate solicita documente suplimentare sau chiar poate refuza să autentifice actul, până la clarificarea situației.

În conformitate cu art. 43 din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, la autentificarea actelor juridice se verifică capacitatea de exerciţiu şi capacitatea juridică a persoanelor participante la aceste acte. În cazul încheierii actului juridic de către mandatar, se verifică şi împuternicirile acestuia. În cazul în care persoana care desfăşoară activitate notarială pune la îndoială capacitatea de exerciţiu a persoanei care s-

a adresat pentru îndeplinirea actului notarial, ea poate amîna îndeplinirea actului notarial pentru a stabili faptul existenţei hotărîrii instanţei de judecată cu privire la recunoaşterea acesteia ca incapabilă sau cu capacitatea de exerciţiu limitată şi instituirea asupra ei a tutelei sau curatelei.

Totodată, potrivit art. 13 alin. (1) – (2) din Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018 cu privire la procedura notarială, în vederea stabilirii capacității de exercițiu și a discernământului, suplimentar criteriului de vîrstă și cazurilor de emancipare, notarul este obligat să verifice în registrul de publicitate respectiv informația despre existența în privința părților actului notarial și a solicitanților adulți a măsurilor de ocrotire contractuale sau judiciare și să verifice necesitatea autorizării cerute de lege pentru încheierea actelor juridice solicitate, iar în cazul în care notarul constată lipsa unei astfel de autorizări sau condițiile măsurilor de ocrotire nu permit întocmirea actului notarial solicitat, emite o încheiere de refuz al întocmirii actului notarial sau îndeplinirii acțiunii notariale. Notarul verifică dacă solicitantul actului notarial poate să-şi exprime în mod expres consimţământul, să conştientizeze acţiunile sale, să le dirijeze, fiind în stare să aprecieze efectele juridice ale actului notarial solicitat și ale acţiunilor sale la momentul întocmirii actului.

Reieșind din conținutul prevederilor legale, instanța de judecată a stabilit că notarul nu doar autentifică semnăturile părților, dar și se asigură că aceștia au capacitatea de exercițiu necesară pentru a încheia actul respectiv. Notarul, în cadrul procedurii de autentificare, verifică dacă părțile sunt majore, nu se află sub influența unor circumstanțe care le-ar afecta discernământul și sunt în deplinătatea facultăților lor mentale.

Astfel, conform reglementărilor în vigoare, actele autentificate de notar au o prezumție de veridicitate și legalitate. Aceasta înseamnă că un act notarial semnat în fața unui notar public este considerat valid până la proba contrarie. Astfel, dacă notarul a autentificat un contract, se presupune că toate cerințele legale au fost respectate, inclusiv verificarea capacității de exercițiu a părților semnatare.

Concomitent, un act semnat în fața unui notar este considerat a fi veritabil și autentic, cu toate implicațiile legale care decurg din aceasta. Actele autentificate de notar sunt considerate a fi în conformitate cu intențiile reale ale părților, iar aceste intenții nu pot fi contestate decât în mod excepțional, pe baza unor dovezi clare de viciu de consimțământ.

Mai mult, instanța atestă că actele ce se solicită a fi declarate nule, au fost autentificate de doi notari, și nu de unul și același, pentru a constata, eventual, o omisiune din partea unui notar la stabilirea liberului consimțământ al defunctului Mîțu Nicanor.

Deci, instanța atestă că din partea a doi notari, independent unul față de celălalt, s-a constatat liberul consimțământ, neviciat de nimeni, al defunctului Mîțu Nicanor, în semnarea actelor contestate.

Respectiv, instanța de judecată, deși nu pune sub semnul întrebării constatările expertului în raportul de expertiză judiciară, stabilește o contradicție a celor stabilite de expert, cu circumstanțele speței.

Deci, acceptând argumentele reclamantului Mîțu Sergiu, care își întemeiază pretențiile în baza raportului de expertiză judiciară, instanța ar pune la îndoială corectitudinea acțiunilor a doi notari, independent unul față de celălalt, în autentificarea actelor care se solicită a fi declarate nule, ceea ce, în aprecierea instanței de judecată, ar fi incorect.

La rândul său, instanța conchide că în conformitate prevederile art. 26 Codul de procedură civilă, instanța urmează să organizeze procesul astfel încât, să acorde participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, inclusiv posibilitatea de a prezenta probe în susținerea acțiunii.

În litigiul deferit judecății în prezenta speță, se reține că instanța a pus la dispoziția participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, însă, reclamantul nu și-a valorificat dreptul său de a prezenta probe ce ar confirma temeinicia acțiunii depuse, motive din care, se impune adoptarea unei soluții de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Sergiu Mîțu.

Aici, se va reitera că reclamantul Sergiu Mîțu a avut posibilitate de a prezenta probe ce ar confirma temeinicia argumentelor invocate în acțiune, pe când, ultimul a manifestat un comportament pasiv, considerând că probatoriul prezentat este suficient pentru a fi pronunțată o soluție de admitere a acțiunii, considerații ale reclamantului care sunt neîntemeiate.

Cele relatate *supra*, impun instanței adoptarea unei soluții de respingere a acțiunii formulate de Sergiu Mîțu, or, în cursul judecării cauzei, ultimul nu a prezentat argumente și probe de natură să ducă la adoptarea unei soluții contrare.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziția art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Mîțu, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

HOTĂRĂȘTE:

Cererea de chemare în judecată înaintă de Sergiu Mîțu către Serghei Mîțu și Ștefan Tatiana, intervenienți accesorii Bivol Domnica, Donea Daniel, Mangu Camelia și notarii publici Macar Veronica și Murzac Olga cu privire la constatarea nulității actelor juridice, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul Dan Sîrbu